

FLOSHATTEN

Da hollænderne indvandrede til Danmark i 1500-tallet adskilte deres dragter sig fra de danske bønders. Igennem århundreder holdt efterkommerne fast i nogle af de særlige hollandske træk.

I 1674 rejste en hollandsk købmand igennem Danmark. Da han kom til København, mødte han til sin overraskelse folk på torvet i frisiske drager. For eksempel bar mændene den såkaldte floshat og vidde bukser. Købmanden forsøgte at tale med dem på hollandsk, men de kunne ikke forstå ham. Det var sandsynligvis amagerbønder, købmanden mødte. Selv 150 år efter, de første hollændere kom til Danmark, havde deres dragter stadig hollandsk præg.

I 1990'erne blev det igen almindeligt at bære folkedragter på Amager ved særlige lejligheder som høstgudstjenesten o.lign.

Foto: Dragør Lokalarkiv.

Floshatten – Sømandsmoden der blev et symbol

Selvom en del af amagerdragtens træk kan spores tilbage til de oprindelige indvandrere, så er nogle af de mest karakteristiske træk kommet til senere. En af de mest karakteristiske beklædningsdele i mandsdragten er floshatten.

I 1758 bliver den beskrevet som en stor blå rund hat – ca. 60 cm. i diameter, lavet af kamelhår.

Floshatten stammer fra Holland, hvor den bl.a. ses på malerier fra 1600-tallet. Oprindeligt blev den brugt af sømænd, og i 1760erne skrev biskop Erik Pontoppidan i sit "Danske Atlas", at de efter gammel tradition skulle bruges som skjolde ved duel med kniv.

Moden med floshatten er nyere end de hollandske indvandrere til Danmark. Dette behøver imidlertid ikke at betyde, at der var en vedvarende kontakt til Holland, for hollandsk kultur og mode havde stor indflydelse i hele Europa i 1600-tallet på grund af den omfattende handel, hollænderne stod for.

Mere hollandske end hollænderne?

At man på Amager holdt fast i floshatten kan måske ses som vidnesbyrd om en vedvarende tilknytning til Holland, selvom det nok nærmere var en måde at beholde en fælles identitet som amagerbønder på. En sådan fælles identitet var vigtig, fordi det var forbundet med mange privilegier at være hollandsk efterkommer.

Det er ikke til at vide, om senere generationer har været bevidste om floshattens ophav. Med tiden blev den større og mere og mere særpræget. Allerede i midten af 1700-tallet var floshatten blevet en sjældenhed, der gik i arv fra far til søn, og som kun blev brugt ved festlige lejligheder.

I takt med at amagerbøndernes privilegier ikke længere spillede så stor en rolle – bl.a. ved at Schout-styret blev opgivet i 1817, svandt betydningen af identiteten

som efterkommer efter hollænderne. Det har uden tvivl spillet en rolle i, at amagerdragten ikke længere var almindelig i dagligt brug.

Amagerdragterne som forbillede for dansk kultur

Samtidig med at folk på landet bl.a. på Amager holdt op med at gå med de gamle dragter, blev dragterne populære som motiv for mange kunstnere. I forbindelse med den nationalromantiske bølge indenfor dansk kunst i slutningen af 1800-tallet begyndte mange kunstnere og forfattere at dyrke den gamle landbokultur. De skildrede livet på landet i "de gode, gamle dage". Et typisk eksempel er Julius Exners mange billeder af folk i Amagerdragter.

I samme periode begyndte museumsfolk at indsamle de gamle landbodragter, herunder Amagerdragten, for at bevare den gamle bondekultur. De hollandske dragttræk, der blev overdrevet på Amager for at identificere sig som en særlig gruppe, skiftede således funktion til sammen med andre almuedragter at blive symbol på dansk almuekultur.

Amagerdragterne tages frem igen

Inden for de senere år er de gamle dragter kommet i brug igen på Amager. Traditionen med at iklæde sig Amagerdragten til høstgudstjenesten i Store Magleby Kirke blev genoptaget i begyndelsen af 1990'erne. Brugen af folkedragter i dag skaber identitet og signalerer tilhørsforhold til en specifik "etnisk" gruppe. Således kan man sige, at amagerdragstens betydning på mange måder er vendt tilbage til den tidligere betydning som ekskluderende identitetsskaber.

Høstgudstjeneste i Store Magleby Kirke.

Foto: Museum Amager.